

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๓๗.๓ / ว ๕๐๗๒

ศาลากลางจังหวัดแพร่

ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๕๐๐๐

พศศิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๕๕๖

ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖ กำหนดกรอบความคิดในการดำเนินงานทางยุทธศาสตร์ ๓ ประการ ๔ เป้าหมาย ๗ แผนงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงานจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ และเป็นความต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปี ๒๕๕๕ และได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำงาน จังหวัดจึงขอจัดส่งคำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติที่ ๒๓/๒๕๕๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๕ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสรี คำภีร์ธัมโม)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร ๐-๕๕๕๓-๕๑๑๙ โทรสาร ต่อ ๒๑

ล
นพ. ๑๖/๑๖

จังหวัด	๕๑๑๒
เขต	๑๖๖
วันที่	๑๖/๑๖
เวลา	๑.๔๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๗(๑๖๑๕๖)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ปฏิบัติการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดอย่างยั่งยืน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด / ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งศูนย์อำนวยการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ปฏิบัติการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

ด้วยศูนย์อำนวยการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ปฏิบัติการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖ กำหนดกรอบความคิดในการดำเนินงานทางยุทธศาสตร์ ๓ ประการ ๔ เป้าหมาย ๗ แผนงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงานจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ และเป็นความต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปี ๒๕๕๕ และได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอความร่วมมือจังหวัดให้จัดส่งคำสั่งศูนย์อำนวยการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดแห่งชาติที่ ๒๓ / ๒๕๕๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาทบทวนสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่และจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยยึดถือคำสั่งศูนย์อำนวยการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๕๕ เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนงานในดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เพื่อตอบสนองกับปัญหาสถานการณ์ในพื้นที่ตามบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และศักยภาพทางสถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต่อไป

๒. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานในการสร้างพลังสังคมและชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อลดระดับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ในด้านการป้องกันผู้ที่ได้ผ่านการบำบัดรักษา มิให้กลับมามีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีก โดยอาจจัดให้มีการติดตามประเมินผลผู้ติด/ผู้เสพ หลังจากผ่านการบำบัดรักษา เพื่อกลับคืนเป็นคนดีของสังคมและอยู่ร่วมกันในชุมชนได้อย่างสงบสุข

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเข้าร่วมป้องกันยาเสพติด โดยใช้กลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บูรณาการการทำงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ได้ถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานในพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเร่งรัด ติดตามและประสานงานให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ได้รายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวผ่านระบบสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อ วางแผนและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (E - Plan) เป็นประจำทุก ๆ เดือน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณ

โทร. ๐-๒๒๔๓-๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๐๖๕๖

คำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ
ที่ ๒๓ / ๒๕๕๕
เรื่อง ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่องยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งกำหนดนโยบายให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทุกระดับนำไปปฏิบัติ และให้พลังมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในลักษณะของการบูรณาการ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) เพื่อเป็นศูนย์อำนวยการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาเสพติด ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ทำหน้าที่ในการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติ

ในการประชุมศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ ได้ให้ความเห็นชอบปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้มีปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖
๒. ให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ และให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ ในภาพรวมตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
๓. ในระดับส่วนกลาง ให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน ดำเนินการ ดังนี้
 - ๓.๑ กระทรวงมหาดไทย
 - ๑) พัฒนาระบบการอำนวยการของ ศพส.จ./อ. ให้มีประสิทธิภาพ
 - ๒) ส่งเสริมกระบวนการสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน/ชุมชน และต่อยอดการบูรณาการร่วมกับการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน
 - ๓) มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 - ๓.๒ กระทรวงสาธารณสุข
 - ๑) เร่งจัดทำแผนการพัฒนาระบบ บุคลากร อุปกรณ์ต่างๆให้มีความพร้อม
 - ๒) พัฒนาระบบการคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด
 - ๓) พัฒนาระบบการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดอัตราเสพยาซ้ำให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๓.๓ กระทรวงศึกษาธิการ

- ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลิตวิทยากรป้องกันฯ ครอบคลุมตามเป้าหมาย ได้แก่ วิทยากร D.A.R.E. วิทยากรพระ วิทยากรครูทหาร วิทยากรตำรวจ วิทยากรที่เป็นครูในโรงเรียน เป็นต้น
- ๒) ป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ขยายครอบคลุมทั้งในระดับชั้น ป.๕ -ป.๖ ทั่วประเทศ
- ๓) สร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาทั่วประเทศ ให้มีกระบวนการการต่อเนื่อง
- ๔) ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการควบคุมปัจจัยเสี่ยง/แหล่งมั่วสุมรอบสถานศึกษา

๓.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ๑) จัดระบบศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปรามยาเสพติด และการจัดตั้ง War Room ทุกระดับ
- ๒) ปราบปรามนักค้ายาเสพติด ภายหลังจากจับกุมคดียาเสพติด โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน หรือใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ คดี
- ๓) กำหนดการสืบสวนเครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดระดับสำคัญมาก ภาคละ ๑ กลุ่มสำคัญ
- ๔) บูรณาการมาตรการทรัพย์สินคดียาเสพติด
- ๕) พัฒนาศูนย์ป้องกันยาเสพติด ครู D.A.R.E. เข้าดำเนินการในสถานศึกษา
- ๖) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงมหาดไทย ในการควบคุมปัจจัยเสี่ยง/แหล่งมั่วสุม

๓.๔ กระทรวงกลาโหม

- ๑) สกัดกั้นการนำเข้า/ส่งออกยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ตามแนวชายแดน

๓.๕ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกรมการพัฒนาชุมชน เป็นเจ้าภาพหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับจังหวัด/อำเภอ

๓.๖ กระทรวง กรม หน่วยงานอื่น ให้การสนับสนุนผู้รับผิดชอบหลัก ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. ในระดับจังหวัด/อำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ให้ทุกจังหวัด/อำเภอ กำหนดเป้าหมายในแต่ละแผนงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติด

๔.๒ ทุกจังหวัด/อำเภอ บูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ปี ๒๕๕๖ จากทุกแหล่งของทุกหน่วยงานภายในจังหวัด/อำเภอ ตามแผนยุทธศาสตร์หลังแผ่นดินอาชญาเสพติด ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๔.๓ การปฏิบัติในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๕ ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ทบทวนสถานการณ์ปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และจำแนกสถานะตามกลุ่มประเภท
- ๒) คัดเลือกและฝึกอบรมพี่เลี้ยง/ผู้ประสานงานชุมชน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างชัดเจนและให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๓) ส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเข้าร่วมป้องกันยาเสพติด

- ๔) เร่งปฏิบัติการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์^๓ เพื่อจูงใจให้ผู้เสพเข้าบำบัดโดยสมัครใจทั่วประเทศ
- ๕) พัฒนาศูนย์จำแนกคัดกรองผู้ผ่านการบำบัดรักษาระดับอำเภอ
- ๖) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทีมวิทยากรค่ายปรับพฤติกรรมของอำเภอ
- ๗) จัดทำแผนพัฒนาระบบการบำบัดรักษาอย่างครบวงจรทุกจังหวัด
- ๘) จัดเตรียมระบบติดตาม ช่วยเหลือ และจัดตั้งศูนย์ข้อมูล ติดตาม และประสานความช่วยเหลือ

ผู้ผ่านการบำบัดรักษา

๙) คัดเลือกและฝึกอบรมวิทยากรเพื่อการป้องกันยาเสพติด เช่น วิทยากรตำรวจ ครูสอนศาสนา และวิทยากรอื่น ๆ เพื่อดำเนินการในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาที่จะดำเนินการ

๑๐) เร่งป้องกันกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๑๑) สำรวจข้อมูล และเร่งป้องกัน กวดขันพื้นที่เสี่ยง / ปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงรอบ

สถานศึกษา และการรวมกลุ่มของเยาวชน

๑๒) ส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของสถานประกอบการป้องกันยาเสพติด

๑๓) พัฒนาศูนย์อำนวยการข่าวและปราบปรามยาเสพติด

๑๔) จัดตั้งชุดปฏิบัติการปราบปรามนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ (Task Force)

๑๕) จัดตั้งทีมปฏิบัติการด้านการปราบปรามและสืบสวนทางการเงิน

๑๖) เร่งดำเนินการด้านทรัพย์สินของผู้ค้าและผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๑๗) ปฏิบัติการเฝ้าตรวจและสกัดกั้นตามแนวชายแดนในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเข้มข้น

๑๘) พัฒนาระบบการอำนวยการของ ศพส. ในทุกระดับ

๑๙) บูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณของทุกหน่วยงานในจังหวัด

๒๐) จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่พิเศษและมาตรการเฉพาะ ให้ครบทุกแผน

๒๑) เร่งรัดการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดรุนแรง ตามโครงการ "ชุมชนอุ่นใจได้ลูกหลานกลับคืน" ปฏิบัติการปิดล้อม X-Ray เซิงรุก ๔๐ วัน

๒๒) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อควบคุมและลดระดับปัญหายาเสพติดระดับอำเภอให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

โดยมีรายละเอียดปฏิบัติการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดอย่างยิ่งยบ ปี ๒๕๕๖ ตามภาคผนวกแนบท้าย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ร้อยตำรวจเอก

(เฉลิม อยู่บำรุง)

รองนายกรัฐมนตรี

ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการหลังแผ่นดินอาชญาเสพติดแห่งชาติ

ปฏิบัติการ
ปลั่งแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

๑. ทบทวนสถานการณ์ปัญหาเสพติด ปี ๒๕๕๕

๑.๑ สถานการณ์ยาเสพติดโดยสังเขป

๑.๑.๑ สถานการณ์การผลิตยาเสพติด

๑.๑.๑.๑ สถานการณ์การผลิตยาเสพติดนอกประเทศ ยังเป็นปัจจัยหลักที่เป็น supply ยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี จนถึงปัจจุบัน โดยกลุ่มโกกั้ง และกลุ่มว่า ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า ยังคงผูกขาดการผลิตหัวเชื้อยาบ้า และมีปริมาณการผลิตเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ประมาณว่าที่ตั้งแหล่งผลิตหัวเชื้อจะอยู่ในส่วนลึก ยากที่กองกำลังของรัฐบาลจะเข้าถึงได้โดยง่าย ประมาณการผลิตหัวเชื้อในปีนี้ เฉพาะที่คิดจากจำนวนยาบ้า และไอซ์ ที่จับกุมได้ในประเทศไทยภายใต้ปฏิบัติการที่เป็นวาระแห่งชาติ ในครั้งนี้ ที่มีการจับกุมยาบ้ารวม ๘๐ ล้านเม็ด ไอซ์ ประมาณ ๑,๖๐๐ กิโลกรัม จะต้องใช้หัวเชื้อ ประมาณ ๓,๓๐๐ กิโลกรัมในการผลิตยาเสพติดในจำนวนที่จับกุมได้ แต่ถ้าหากนับจำนวนยาเสพติดที่คาดว่าสามารถหลุดรอดไปได้ ซึ่งประมาณว่ามีถึง ๕๐-๖๐ % จะต้องผลิตหัวเชื้อทั้งหมด ประมาณ ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี ส่วนการผลิตยาเสพติดแบบอัดเม็ดในพื้นที่นอกประเทศ มีการกระจายตัวและเพิ่มจำนวนแหล่งผลิตมากขึ้น จากการรวบรวมข้อมูลการตรวจพิสูจน์ยาบ้าที่จับกุมได้ ในช่วงปี ๒๕๕๕ มีการผลิตเพิ่มขึ้นจากกลุ่มเดิมอีก ๑ กลุ่มหลัก เป็นของเครือข่ายมูเซอ จากเดิมที่มีของกลุ่มว่า กลุ่มโกกั้ง และกลุ่มไทยใหญ่อยู่แล้ว เมื่อใช้หลักเศรษฐศาสตร์ ประมาณมูลค่าการผลิตดังกล่าว สามารถสร้างรายได้ขั้นต่ำให้กับกลุ่มผลิต หลายพัน ถึงร่วมหมื่นล้านบาท ต่อปี

๑.๑.๑.๒ สถานการณ์การผลิตยาเสพติดภายในประเทศ ในช่วงปี ๒๕๕๕ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยัง เป็นการผลิตประเภทอัดเม็ด ด้วยเครื่องอัดเม็ดชนิดหนึ่งหัวตอด (Single punch) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่ กทม.และปริมณฑล ที่มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเรือนจำ แต่ปริมาณการผลิตยาเสพติดในประเทศยังไม่มียุยะ ต่อสถานการณ์ยาเสพติดโดยรวมแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ มุ่งที่จะผสมเพิ่มให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อการแสวงหากำไรเท่านั้น

๑.๑.๑.๓ โครงสร้างกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติด ยังเป็นโครงสร้างกลุ่มผลิตเดียวกันกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มผลิตยาบ้าและไอซ์ แต่ในขั้นตอนการผลิตอัดเม็ดยaban นั้น กลุ่มผู้ผลิตกระจายตัวมากขึ้น ลดการผูกขาดจากกลุ่มเดิม โดยกลุ่มผู้ผลิตอัดเม็ดใหม่ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครทหารพม่าเชื้อสายมูเซอ ฯลฯ สถานการณ์ปัจจุบัน แต่ละกลุ่มต่างเพิ่มกำลังการผลิตแบบอัดเม็ดมากขึ้น แต่คุณภาพการผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาบ้า กลับมีคุณภาพต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงหลายปีที่ผ่านมา

๑.๑.๑.๔ สถานการณ์สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ การใช้สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เปลี่ยนแปลงไป ซูโดอีเฟดรีน มีบทบาทหลักที่ถูกใช้เป็นสารตั้งต้นผลิตยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น จากประมาณการผลิตยาบ้าและไอซ์ในช่วง ๑-๒ ปีมานี้ พบว่า มีความต้องการใช้ซูโดอีเฟดรีนเป็นสารตั้งต้น ประมาณไม่ต่ำกว่า ๑๕๐- ๒๕๐ ล้านเม็ดที่อยู่ในรูปยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน (เฉพาะที่จับกุมทั้งยาบ้าและไอซ์ นับตั้งแต่เปิดปฏิบัติการเดือนกันยายน ๒๕๕๔-ปัจจุบัน ต้องนำยาแก้หวัดผสมซูโดอีเฟดรีนมาใช้ ประมาณ ๖๐ ล้านเม็ด) โดยมีทิศทางการนำยาแก้หวัดสูตรซูโดอีเฟดรีน มาสู่แหล่งผลิต ๓ ทิศทางหลัก ได้แก่ ทางที่ ๑ นำเข้าผ่านประเทศไทย ทั้งโดยการลักลอบเข้าและการ divert จากระบบโรงพยาบาล ทางที่ ๒ นำเข้าผ่านประเทศจีน และทางที่ ๓ นำเข้าผ่านอินเดีย โดยในระยะหลัง มีทิศทางการนำเข้าจากอินเดียเป็นทิศทางการค้าซูโดอีเฟดรีนในประเทศไทย ในช่วงปี ๒๕๕๕ สามารถทำลายเครือข่ายการค้าได้ระดับหนึ่ง ปัจจุบันการลำเลียงซูโดอีเฟดรีนเข้าและผ่านประเทศไทยทำได้ยากขึ้น แต่สำหรับแหล่งผลิตยังไม่ขาดแคลนสารตั้งต้นที่ใช้ผลิตยาเสพติดแต่อย่างใด เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิต สามารถลักลอบนำเข้าทางด้านชายแดนพม่า-อินเดีย และชายแดนพม่า-จีน ทดแทน

๑.๑.๒ สถานการณ์การค้ายาเสพติดประเทศไทย

๑.๑.๒.๑ สถานการณ์การนำเข้ายาเสพติด เมื่อพิจารณาจากประมาณการการผลิตยาเสพติด ในปี ๒๕๕๕ พบว่า การลักลอบนำเข้ายาเสพติดสู่ประเทศไทยปรากฏมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์การผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศยังไม่ลดลงตามที่กล่าว ทำให้ยังมียาเสพติดพักคอยตามแนวชายแดนพร้อมที่จะนำเข้าไทยอยู่ตลอดเวลา โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน ยังคงเป็นพื้นที่นำเข้าหลักของประเทศ ประมาณไม่น้อยกว่า ๘๐ % ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำคัญรองลงมา

๑.๑.๒.๒ โครงสร้างการค้า/เครือข่ายการค้ายาเสพติดหลัก ทั้งภายนอกและภายในประเทศยังคงมีบทบาทต่อการค้าในระดับสูง เครือข่ายการค้าต่างประเทศ ซึ่งเป็นเครือข่ายชนกลุ่มน้อยที่มีกองกำลังเป็นของตนเอง มีศักยภาพในการผลิตและการค้าสูง ส่วนเครือข่ายภายในประเทศในระดับสำคัญยังถูกทำลายไม่มากนัก การจับกุมส่วนใหญ่ จะจับกุมได้เฉพาะผู้ลำเลียง มือชน ผู้ประสานงาน เท่านั้น ส่วนนักค้าที่เป็นระดับนายทุนหรือเจ้าของยาเสพติดโดยตรง ผู้บังคับการสำคัญ มักจะไม่เข้ามาใกล้ชิดกับยาเสพติด ทำให้ไม่สามารถขยายผลจับกุมได้ทุกราย นอกจากนั้น กลุ่มนักค้ายาเสพติดทั้งภายนอกและภายในประเทศ ยังมีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายนักค้ายาเสพติดในเรือนจำ และเครือข่ายธุรกิจเพื่อฟอกเงิน ทำให้สถานการณ์ค้ายาเสพติดมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

๑.๑.๒.๓ การเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมยาเสพติด ในช่วงหลัง การค้ายาเสพติด มักควบคู่กับการใช้ความรุนแรง มีการใช้อาวุธ ตอบไตเจ้าหน้าที่ ทำให้เจ้าหน้าที่หลายนายต้องเสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บ และพบว่า อาชญากรรมยาเสพติดมีส่วนสัมพันธ์กับการก่อคดีอาญาประเภทต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ คดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เช่น การฆ่าคนตาย อุบัติเหตุ ฯลฯ

๑.๑.๒.๔ การค้ายาเสพติดในเรือนจำ เป็นกลุ่มนักค้าที่ส่งผลต่อสถานการณ์การค้ายาเสพติดค่อนข้างมาก โดยมีนักค้าที่อยู่ภายนอกเรือนจำ เป็นผู้ประสานงาน และดำเนินการลำเลียง จำหน่าย รวมทั้งการจัดการด้านทรัพย์สิน ฯลฯ กล่าวสำหรับ รูปแบบการค้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำ เพิ่งมีสัดส่วนมากขึ้นในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญหนึ่ง ทำให้จำนวนผู้ค้ายาเสพติดในภาพรวมไม่ลดจำนวนลง เนื่องจากใช้สถานที่ในเรือนจำลักลอบค้าขายยาเสพติดแทน

๑.๑.๓ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศ

๑.๑.๓.๑ ด้านพื้นที่แพร่ระบาด ในปี ๒๕๕๕ ประมาณการว่า มีพื้นที่ปัญหายาเสพติดที่นับจากฐานข้อมูลการจับกุมยาเสพติด ข้อมูลการบำบัดยาเสพติดและการข่าวของหน่วยงานต่างๆที่มีมายังสำนักงานป.ป.ส. มีประมาณ ๖๕,๐๔๐ หมู่บ้าน/ชุมชน หรือคิดเป็น ๗๗.๒๑ % ของพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ และพื้นที่ที่ไม่มีปัญหายาเสพติด ประมาณ ๑๙,๒๐๒ หมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๑.๓.๒ ด้านกลุ่มประชากรปัญหา จากการศึกษาประมาณการผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นับจากช่วงก่อนแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในครั้งนี เมื่อปี ๒๕๕๓ คาดการณ์ว่า มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั่วประเทศ ประมาณ ๑.๒ ล้านคน กลุ่มอายุหลัก อยู่ในช่วง ๑๕-๒๔ ปี ในขณะที่กลุ่มเด็ก อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง กลุ่มเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ก็มีแนวโน้มมากขึ้นเช่นกัน

๑.๑.๓.๓ ด้านตัวยา ยาบ้า ยังคงเป็นตัวยาหลักที่มีการแพร่ระบาด แต่มีแนวโน้มคงที่ และเริ่มลดลง ในขณะที่ไอซ์ เริ่มขยายตัวมากขึ้น และกำลังเป็นมหันตภัยยาเสพติดในอนาคตอันใกล้ สำหรับพืชกระท่อม และ สี่คูณร้อย มีบทบาทเฉพาะพื้นที่โดยเฉพาะภาคใต้ ส่วนเฮโรอีน มึน กัญชาที่เป็นยาเสพติดดั้งเดิม เริ่มมีแนวโน้มลดลง

๑.๑.๔ การเพิ่มขึ้นของปัญหาไอซ์ ไอซ์ เป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ประมาณการในปัจจุบัน มีผู้เสพไอซ์ ประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็น ๕๐๐,๐๐๐ คน (ประมาณ ๗ เท่า) ในอีก ๕ ปีข้างหน้า หากไม่สามารถหยุดยั้งการขยายตัวของปัญหานี้ได้ทัน

๑.๑.๔.๑ จากสถิติต่างๆในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน จะเห็นถึงอัตราการก้าวกระโดดของปัญหา ไอซ์ อย่างชัดเจน กล่าวคือ ในด้านพื้นที่การแพร่ระบาดไอซ์ เพิ่มขึ้น ๓ เท่า จาก ๒๑๐ อำเภอ ขยายเพิ่มขึ้นถึง ๖๖๗ อำเภอ มีผู้ถูกจับกุมไอซ์ เพิ่มขึ้น ๗ เท่า มีผู้เข้าบำบัดไอซ์ เพิ่มขึ้น ๑๑ เท่า มีปริมาณไอซ์ของกลางที่ถูกจับกุมเพิ่มขึ้น ๒๒ เท่า

๑.๑.๔.๒ การขยายตัวของปัญหาไอซ์ มาจากการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ผลิต/ผู้ค้าที่หวังสร้างแรงจูงใจ ปรับกลยุทธ์การขาย ลดราคาให้ต่ำลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตลาดผู้เสพ เปลี่ยนค่านิยมการเสพ ทำให้ผู้เสพ มีความพึงพอใจในระยะสั้น ไม่เห็นโทษพิษภัย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการขยายตัวของไอซ์อย่างมากในปัจจุบัน

๑.๒ ผลการปฏิบัติภายใต้ ปฏิบัติการ วาระแห่งชาติ พลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๕ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕) สามารถจำแนกผลงานเป็นรายแผน ดังนี้

๑.๒.๑ แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด แผนนี้ ได้กำหนดเป้าหมายในการลดระดับความรุนแรงของปัญหาเสพติด ๖๐,๕๘๔ หมู่บ้าน/ชุมชน และได้ดำเนินการไปแล้ว ๕๗,๙๕๓ หมู่บ้าน/ชุมชน โดยผ่านกระบวนการทำประชาคมหมู่บ้าน ค้นหาผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด และนำเข้ารับการรักษา รวมทั้งจับกุมดำเนินคดีทางกฎหมาย นอกจากนี้ ยังสามารถพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนดังกล่าวครบเกณฑ์ ๗ ขั้นตอนของการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จำนวน ๔๘,๙๒๒ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็น ๘๐.๗๕ % ของเป้าหมาย

๑.๒.๒ แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด แผนนี้ได้กำหนดให้มีการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาให้ได้ อย่างน้อย ๔๐๐,๐๐๐ ราย ซึ่งได้มีการดำเนินการไปแล้วกว่า ๕๖๐,๐๔๖ ราย หรือ ๑๔๐.๐๑ % ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผู้เสพยาเสพติดเข้าบำบัดรักษา สูงที่สุดในทุกแผนปฏิบัติการที่ผ่านมาทั้งหมด มีการกำหนดให้ทุกอำเภอจัดหาสถานที่ และจัดทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๑ อำเภอ ๑ ค่าย รวมถึงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้สามารถดำเนินการเฝ้าระวังปัญหาเสพยาเสพติดในชุมชนและติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา นอกจากนี้แล้ว ยังได้กำหนดให้มีการเน้นคุณภาพด้านการบำบัดรักษาผู้ต้องขังในเรือนจำ เพื่อลดความต้องการที่จะนำไปสู่การแพร่ระบาดของยาเสพติด

๑.๒.๓ แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด เป็นมาตรการที่ป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานต่อเด็กก่อนวัยเสี่ยง หรือกลุ่มนักเรียนชั้น ป.๖ ทั่วประเทศ จำนวน ๕๐% หรือ (๔๐๓,๗๑๙ คน) จากนักเรียนชั้น ป.๖ ทั่วประเทศ ๘๐๗,๔๓๘ คน ด้วยการสร้างและพัฒนาวิทยากรการป้องกันยาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้วิทยากรเข้าไปมีบทบาทในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา อาทิเช่น ครูตำรวจ D.A.R.E. ครูพระสอนศีลธรรม เป็นต้น และในขณะนี้ดำเนินการได้แล้วกว่า ๕๖๖,๐๗๒ คน ทำให้สามารถป้องกันกลุ่มเด็กวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ ส่วนการดำเนินงานต่อเยาวชนนอกสถานศึกษา มุ่งเน้นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนทัศนคติ/เจตคติ รวมกลุ่มทำกิจกรรมจิตอาสาที่เหมาะสมเพื่อเปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงให้เป็น พลัง และมีการจัดระเบียบสังคมในทุกจังหวัด โดยมีผลการออกตรวจ ๑๗๒,๑๒๓ ครั้ง โดยได้ดำเนินการมาตรการทางสังคมต่อพื้นที่เสี่ยง ๒๕,๗๖๐ แห่ง ดำเนินการทางกฎหมาย ๒,๘๘๑ แห่ง นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรม โดยมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ๒,๒๘๒ แห่ง คิดเป็น ๑๑๔ % ของเป้าหมายที่ตั้งไว้

๑.๒.๔ แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย ผลจากแผนนี้ ทำให้จับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ได้มากถึง ๓๙๓,๙๗๓ คดี ผู้ต้องหา ๓๘๕,๗๒๕ คน ของกลางยาบ้า ประมาณ ๘๓ ล้านเม็ด ไอซ์ ๑,๕๕๑ กิโลกรัม เฮโรอีน ๒๕.๒๓ กิโลกรัม กัญชา ๑๘ ตัน ซูโดอีเฟดรีน ๔.๕ ล้านเม็ด และสนับสนุนให้มีการเร่งรัดการสืบสวน ขยายผล และดำเนินมาตรการด้านทรัพย์สินทุกคดี ทำให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินได้มากถึงกว่า ๕,๐๕๘ คดี มูลค่าทรัพย์สิน ๑,๗๕๑ ล้านบาท ซึ่งเป็นแผนที่มีจำนวนผลการจับกุมคดียาเสพติดและมีการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินสูงที่สุดในช่วง ๒๐ ปี

๑.๒.๕ แผนงานที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ นโยบายด้านความร่วมมือประเทศ เป็นนโยบายที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นนโยบายเชิงรุกในการสกัดกั้นการนำเข้าของยาเสพติด โดยยกระดับการแก้ไขปัญหายาเสพติดจาก "วาระแห่งชาติ" เป็น "วาระแห่งภูมิภาค" ซึ่งในการประชุมผู้นำอาเซียน ณ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ ๓-๔ เมษายน ๒๕๕๕ รับรองปฏิญญาอาเซียน ว่าด้วยอาเซียนปลอดยาเสพติดภายในปี ๒๕๕๘ และประเทศไทย ได้จัดให้มีการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านยาเสพติด ในระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๕๕ เพื่อย้ำเจตนารมณ์การต่อสู้กับปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังร่วมกับประเทศอาเซียน โดยความร่วมมือปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างประเทศอาเซียน ซึ่งจะมุ่งเน้นความร่วมมือในการสกัดกั้นการลักลอบการค้าในภูมิภาคของกลุ่มประเทศอาเซียน และวางเป้าหมายให้กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ปลอดจากยาเสพติด และนำไปสู่การเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี ๒๕๕๘

๑.๒.๖ แผนงานที่ ๖ การสกัดกั้นยาเสพติด การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและเคมีภัณฑ์ ซึ่งนอกจากจะมีการจัดวางกำลังของกองกำลังป้องกันชายแดนทั้ง ๘ กองกำลังทั่วประเทศ ในการลาดตระเวน และตรวจตราบริเวณด่านชายแดนแล้ว ยังได้มีการเสริมอุปกรณ์รั้วลวดหนามตามท่าข้าม ช่องทาง รวมทั้ง ยังได้เพิ่มความเข้มข้นของด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด เส้นทางตอนใน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามแนวชายแดน จำนวน ๑,๕๐๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นเกราะป้องกันภัยจากยาเสพติด

๑.๒.๗ แผนงานที่ ๗ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

การอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการการทำงานที่เป็นเอกภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๑ กระทรวง ๔๐ หน่วยงาน ภายใต้การอำนวยความสะดวกของศูนย์อำนวยความสะดวกพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพล.) และศูนย์อำนวยความสะดวก/ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับต่างๆ ผ่านกลไกการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ของคณะกรรมการบริหารแผนยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด รวมทั้ง ยังมีการพัฒนาห้อง War Room และระบบการรายงานผล ผ่านทางระบบรายงานของ ศพล. สามารถติดตามสถานการณ์และผลการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่นำระบบ War Room มาใช้ในการอำนวยความสะดวกบริหารแผนระดับประเทศ รวมทั้งรัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ มาดำเนินการด้านยาเสพติดในจำนวนงบประมาณที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทุกปีที่ผ่านมา

๑.๓ การประเมินผลการดำเนินยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ทั้งจากการประเมินผลทางวิชาการ การจัดประชุมสัมมนาในทุกจังหวัด รวมถึงระดับภาคและประเทศ สามารถประมวลสรุปได้ดังนี้

๑.๓.๑ ภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

๑.๓.๑.๑ ภาพรวมการดำเนินงานทั้งหมด สามารถสร้างผลงานได้อย่างเป็นรูปธรรม มีแนวทาง โครงสร้าง และขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ประชาชนรับทราบถึงการทำงานของรัฐ มีความเชื่อมั่น และมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลในเกณฑ์สูง

๑.๓.๑.๒ มาตรการด้านการปราบปราม/ป้องปราม เป็นมาตรการที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่สุด ปรากฏตามข่าวสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทุกวัน ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในภาพรวม

๑.๓.๑.๓ สถานการณ์ปัญหาอยู่ในระดับที่ชะงักของปัญหา หรือการควบคุมระดับปัญหา ไม่ให้ขยายตัวมากขึ้น (freezing) ในปีต่อไป จะต้องเน้นการลดระดับของปัญหา (reducing) ให้ได้

๑.๓.๑.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่เร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา และมีผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรได้รับการพิจารณายกระดับขึ้นเป็นวาระแห่งชาติต่อไป

๑.๓.๒ การบริหารจัดการและอำนวยความสะดวก

๑.๓.๒.๑ มีรูปแบบและวิธีการกำกับติดตามที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดของผลผลิตจากกระบวนการมีความชัดเจนจับต้องได้ การวัดระดับความสำเร็จ ควรคำนึงถึงความสำเร็จในผลลัพธ์ (outcome) ควรมีการศึกษาวิจัย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) กำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย และระดับความสำเร็จของผลผลิต ในแต่ละมาตรการ โดยให้หน่วยงานและผู้ปฏิบัติในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด (bottom-up approach)

๑.๓.๒.๒ ควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการและอำนาจการให้กับ ศพส.จ. และเพิ่มความแข็งแกร่งของการปฏิบัติให้กับ ศพส.อ. โดยเสริมสร้างให้เป็นรูปธรรม เกิดความเป็นปึกแผ่นในเชิงโครงสร้าง ระบบอำนาจการ และบุคลากร

๑.๓.๒.๓ บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในระดับพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีปัญหาในการปฏิบัติไม่มากนัก ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ระหว่างหน่วยงานในแต่ละแผนงาน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และกำจัดเงื่อนไขต่างๆ และในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป

๑.๓.๒.๔ แรงจูงใจในการดำเนินยุทธศาสตร์ ควรกำหนดมาตรการจูงใจที่เป็นรูปธรรม และผู้ปฏิบัติสามารถเห็นผลได้ทันที เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวการทำงานมากยิ่งขึ้น

๑.๓.๒.๕ ในพื้นที่พิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีปัญหาการทับซ้อนเชิงโครงสร้างระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง กับการบริหารแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร ควรสร้างกลไกอำนาจการ ประสานงานพิเศษ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑.๓.๓ มาตรการด้านการป้องกัน

๑.๓.๓.๑ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ควรพัฒนากลไกและผลักดันการบูรณาการระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะหน่วยงานท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

๑.๓.๓.๒ ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินมีกลุ่มเป้าหมายการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างไรก็ตาม ในการสร้างภูมิคุ้มกันมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสมที่จะเปลี่ยนผ่านจาก ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) จนเกิดเป็นทัศนคติความคิดที่ถูกต้อง (attitude) และกลายเป็นทักษะในการใช้ชีวิตที่ห่างจากยาเสพติด (skill/practice) ซึ่งควรเริ่มเร็วขึ้นก่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑.๓.๓.๓ ในกระบวนการ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กชั้นประถมศึกษา พบว่า มีการดำเนินการในหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามแต่สภาพพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การสร้างภูมิคุ้มกันจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสม ในการปรับยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป ควรผลักดันยกระดับจากการอบรมเป็นการเรียนรู้ด้วยการบรรจุอยู่ในหลักสูตร และมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง รวมถึงการให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการซึมซับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนาให้มากยิ่งขึ้น

๑.๓.๓.๔ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา พบว่า ยังมีการดำเนินการไม่มากนัก ทั้งที่มีข้อมูลระบุว่า เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มในสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากขาดหน่วยงานเจ้าภาพที่ชัดเจน

๑.๓.๔ มาตรการด้านการปราบปราม

๑.๓.๔.๑ มาตรการด้านการปราบปรามเป็นมาตรการที่ประชาชน และผู้ปฏิบัติเห็นว่าประสบความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด และในการดำเนินยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป อาจพิจารณาใช้แนวทางเดิม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การทำงานด้านปราบปรามได้ผลยิ่งขึ้น และสำหรับยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป ควรผลักดันให้ความสำคัญจับกุมข้อหาสำคัญ การสืบสวนขยายผลและการยึดทรัพย์มากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นกับแกนนำประชาชนในพื้นที่ในขั้นตอนการจับกุม การตั้งข้อหา และร่วมติดตามการกระทำผิดซ้ำ เมื่อได้รับการประกันตัว

๑.๓.๔.๒ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะนักค้ารายสำคัญ เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จำเป็นที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะต้องมีเครื่องมือ องค์ความรู้ ระบบข้อมูล กฎหมาย และทีมปฏิบัติการที่พิเศษกว่าเครื่องมือที่ใช้กับอาชญากรรมปกติทั่วไป

๑.๓.๕ มาตรการด้านการบำบัดและฟื้นฟู

๑.๓.๕.๑ มาตรการด้านการบำบัดและฟื้นฟูเป็นมาตรการที่ต้องใช้ความพยายามทั้งเรื่องของกลไก กำลังพล งบประมาณ และวิธีการในการดำเนินการค่อนข้างมาก เริ่มตั้งแต่การค้นหา คัดกรอง บำบัดฟื้นฟู ติดตาม และกระบวนการกลับคืนสู่สังคม แต่สิ่งสำคัญที่ควรได้รับการผลักดันเพิ่มความเข้มข้นให้มากขึ้น ขั้นตอนของการกลับคืนสู่สังคม ไม่ว่าจะเป็นการติดตาม ช่วยเหลือดูแลหลังบำบัด และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑.๓.๕.๒ ขั้นตอนของการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือ หลังจากบำบัดเสร็จสิ้น ซึ่งอาจจะหวนกลับมาใช้สารเสพติดอีก โดยมีบางส่วนใช้วิธีการเชิงตั้งรับด้วยการให้ผู้เสพมารายงานตัว เพื่อให้การติดตาม ดูแล และช่วยเหลือหลังบำบัดเสร็จสิ้นได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรให้ความสำคัญและสร้างระบบการติดตามเชิงรุก

๑.๓.๕.๓ การค้นหาผู้เสพแบบสมัครใจ ผู้เสพส่วนใหญ่ไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัด ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้วิธีการกดดัน เพื่อให้เข้าสู่การบำบัด ในการดำเนินยุทธศาสตร์ต่อไปควรปฏิบัติการเชิงรุกให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัดแบบสมัครใจ

๑.๔ สรุปสถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย ปี ๒๕๕๕ จากผลการดำเนินงานในรอบ ๑ ปีของปฏิบัติการในครั้งนี้ สามารถหยุดยั้ง ทำลาย บำบัดรักษา ป้องกัน ได้ในระดับที่สูงกว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งหากไม่มีการดำเนินการดังกล่าว สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศต้องอยู่ในภาวะวิกฤติมากกว่านี้ อย่างไรก็ตาม หากจะสรุปและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหาโดยรวม โดยนำเอาทั้งผลงานและปัจจัยที่เป็นผลลบมาพิจารณาวิเคราะห์ร่วมกัน ปรากฏผล ดังนี้

๑.๔.๑ ก่อนเริ่มแผนปฏิบัติการ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๕ ประมาณการว่า ในปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยมีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๑.๒ ล้านคนทั่วประเทศ

๑.๔.๒ ผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานทั้งหมด ทั้งการจับกุมผู้กระทำผิดยาเสพติดและการบำบัดรักษา ในปี ๒๕๕๕ ปรากฏผลตามข้อมูลที่ได้รับเชิงปริมาณ คือ

๑.๔.๒.๑ จับกุมผู้กระทำผิดยาเสพติด ๓๙๓,๙๗๓ คดี ผู้ต้องหา ๓๘๕,๗๒๕ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕)

๑.๔.๒.๒ บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในทุกระบบ ๕๖๐,๐๔๖ คน

๑.๔.๒.๓ ทั้ง ๒ จำนวนตัวเลขนี้ เมื่อหักจำนวนที่ซ้ำกันเดียวกันออก จะเหลือ ประมาณ ๙๐๕,๐๐๘ คน (ซ้ำร้อยละ ๔.๓๑ หรือ ๔๐,๗๖๓ คน)

๑.๔.๒.๔ เมื่อนำผลงานทั้งจับกุมและบำบัดรักษาที่ดำเนินการได้ตามข้อ ๑.๔.๒.๓ หักออกจากจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประมาณ ๑.๒ ล้านคน จะยังคงเหลือผู้ยังมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดที่จะต้องดำเนินการต่อไปอีก ประมาณ ๒๙๔,๙๕๒ คน

๑.๔.๓ แต่ในระหว่างปฏิบัติการในช่วงนี้ จากฐานข้อมูลและการตรวจสอบรายชื่อของสำนักงาน ป.ป.ส. มีบุคคลที่ถูกดำเนินการตามข้อ ๑.๔.๒.๓ และมีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำหรือบำบัดรักษาซ้ำ ประมาณ ๓๐ % หรือ เมื่อคิดเป็นบุคคล ทั้งสิ้น ๒๗๑,๕๐๒ คน บุคคลเหล่านี้ กลับไปสู่วงจรของยาเสพติดซ้ำอีก

๑.๔.๔ เมื่อตรวจสอบรายชื่อจากฐานข้อมูลฯ พบว่า บุคคลที่ถูกดำเนินการเหล่านี้ ไม่เคยมีรายชื่อในฐานข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ส. หรือเพิ่งมีพฤติการณ์ด้านยาเสพติด ในปี ๒๕๕๕ หรือที่เรียกว่า ผู้มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดรายใหม่ ประมาณ ๒๙ % หรือคิดเป็นจำนวน ๒๖๒,๔๕๒ คน

๑.๔.๕ เมื่อนำจำนวนบุคคลที่ยังคงเหลือจากการดำเนินงาน ร่วมกับ ผู้ที่มีพฤติการณ์ซ้ำ ร่วมกับ ผู้มีพฤติการณ์ใหม่ทั้ง ๓ ประเภท จะทำให้ยังคงมีผู้ที่มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดอยู่ในปัจจุบัน อีกประมาณ ๘๒๘,๙๔๗ คน

และบุคคลเหล่านี้ คือ โจทย์ ของปี ๒๕๕๖ ที่จะต้องดำเนินการ

กล่าวโดยสรุปสถานการณ์ภาพการดำเนินงานในปี ๒๕๕๕ จากความพยายามของทุกภาคส่วนในการปฏิบัติหลังแผ่นดินในครั้งนี สามารถควบคุมสถานการณ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ให้หยุดชะงักระดับหนึ่ง และเริ่มลดระดับความรุนแรงลงเล็กน้อย หากเปรียบเทียบจำนวนประมาณการในภาพรวมทั้งทั่วประเทศ

ในปี ๒๕๕๖ จึงจะต้องระดมสรรพกำลังทั้งปวงที่มีอยู่ บูรณาการร่วมกันที่จะลดสถานการณ์ปัญหาเสพติดให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนให้จงได้

๒. กรอบความคิดยุทธศาสตร์

เพื่อให้ยุทธศาสตร์ฯ ในปี ๒๕๕๖ สำเร็จผลในการลดสถานการณ์ยาเสพติด และเป็นความต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปี ๒๕๕๕ จึงให้มีการวางกรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ ๓ ประการ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง จะต้องมีความต่อเนื่องใน ๓ ลักษณะ คือ

๒.๑.๑ ต่อเนื่องในกรอบความคิด ได้แก่ ความคิดที่ว่า การเอาชนะปัญหาเสพติดให้ได้ผลอย่างแท้จริงนั้น จะต้องใช้พลังของประชาชนทั้งประเทศ ที่เรียกว่า พลังแผ่นดิน ที่มีความตื่นตัว เท่านั้น จึงจะประสบความสำเร็จ รวมทั้ง การตัดวงจรปัญหาทั้ง ๓ วงจร ได้แก่ วงจรการผลิต วงจรการค้า และวงจรเสพ โดยใช้หลักเมตตธรรม หลักนิติธรรม-นิติรัฐ เป็นสำคัญ

๒.๑.๒ ต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการ ได้แก่ การยืนยันใน ๗ แผนงานหลัก เป็นแผนปฏิบัติการสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๓ ต่อเนื่องในงานที่ทำ ได้แก่ การต่อยอดในกิจกรรม/งานของแต่ละแผน แต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่มเป้าหมายในปี ๒๕๕๕. ได้ดำเนินการไปถึงจุดใด ทั้งทางปริมาณและคุณภาพ ในการปฏิบัติของปี ๒๕๕๖ จึงจะต้องดำเนินการต่อเนื่อง ให้สืบหน้าไปตามลำดับ ไม่ซ้ำวนอยู่กับที่ หรือก้าวข้ามในขั้นตอนสำคัญ

๒.๒ ยุทธศาสตร์ป้องกัน/ป้องปราม ยุทธศาสตร์นี้ เป็นการชี้ทิศทางให้เห็นว่า ในปี ๒๕๕๕ จากการทุ่มเทของหน่วยงานต่างๆ ทำให้บรรลุผลงานได้ตามเป้าหมาย สามารถกดหรือสร้างภาวะชะงักงันของปัญหาเสพติดได้ในระดับที่ส่งผลให้ประชาชนมีความพึงพอใจในนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลในลำดับต้น เมื่อเปรียบเทียบกับนโยบายด้านอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การกดสถานการณ์ปัญหา มิให้ขยายตัว เป็นเพียงการปฏิบัติขั้นต้นเท่านั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนมีความเชื่อมั่นในนโยบายของรัฐ ดังนั้น ในปี ๒๕๕๖ จะต้องให้น้ำหนักในงานป้องกัน/ป้องปราม ก็คือ การรวมพลังทั้งปวงที่มีอยู่ ลดสถานการณ์ยาเสพติด ด้วยจุดเน้น ๔ ป้อง เพื่อเป็นการวางรากฐานของการลดปัญหาเสพติดของประเทศอย่างแท้จริง ประกอบด้วย

๒.๒.๑ ป้องกันรายใหม่ ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ลดอัตราเพิ่มขึ้นของรายใหม่ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หากลดการเกิดขึ้นของรายใหม่ได้มากเท่าใด จะทำให้ปัญหายาเสพติดของประเทศลดลงเท่านั้น

๒.๒.๒ ป้องกันพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่างๆ เพื่อควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขเอื้อให้ประชากรทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสเสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หากควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงได้มากเท่าใด โอกาสที่ประชากรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะลดลงเท่านั้น

๒.๒.๓ ป้องกันพฤติกรรมซ้ำ ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด กลับไปมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีก เป็นการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ

๒.๒.๔ ป้องกันชุมชน ในที่นี้ บริบทของคำว่า ชุมชน จะครอบคลุมหน่วยทางสังคมอื่นๆ เช่น หมู่บ้าน ชุมชน โรงเรียน โรงงาน ฯลฯ หากสามารถป้องกันหรือสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ ชุมชน ในบริบทนี้ได้มากเท่าใด ก็จะเป็นการป้องกันทางสังคมได้มากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ยุทธศาสตร์ ๔ ป้อง จึงเป็นทิศทางสำคัญของการหยุดยั้งและลดปัญหายาเสพติดให้ได้ผลในปี ๒๕๕๖ นี้

๒.๓ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างพัฒนา คือ ยุทธศาสตร์ที่เน้นให้เห็นว่า การจะลดปัญหายาเสพติดให้ได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องทำให้เกิดการพัฒนา เสริมสร้างอีก ๓ ส่วนสำคัญ ได้แก่

๒.๓.๑ เสริมสร้างและพัฒนามาตรการปฏิบัติ คือ การปรับปรุงและพัฒนามาตรการทั้ง ๔ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ มาตรการด้าน supply มาตรการด้าน demand มาตรการด้าน potential demand และ การบริหารจัดการ /management ซึ่งมาตรการทั้งหมดนี้ จะส่งผลสำเร็จต่อการขับเคลื่อนปฏิบัติการ

๒.๓.๒ เสริมสร้างและพัฒนาภาวะภูมิภาคสู่ ๒๐๑๕ ประชาคมอาเซียนปลอดยาเสพติด - คือ การให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์นอกประเทศ เป็นการแสดงให้เห็นว่า ประชาคมของประเทศต่างๆ ระบุว่า ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จ หากไม่มีการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศให้บังเกิดผลในทางยุทธศาสตร์ ประกอบกับ เป็นการเตรียมการอีก ๓ ปีข้างหน้า ที่ประเทศอาเซียนจะกลายเป็นประชาคมเดียวกัน เป็น ASEAN Economic Community /AEC. ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ให้ทุกภาคส่วนได้เตรียมความพร้อมและเตรียมการ

๒.๓.๓ เสริมสร้างงานเชิงคุณภาพ คือ การมุ่งเน้นการสร้างงานการแก้ไขปัญหามูลฐาน จึงจะแก้ไขปัญหายั่งยืน โดยจะต้องแปรงานที่เป็นงานเชิงปริมาณในปี ๒๕๕๕ ให้เป็นงานคุณภาพในปี ๒๕๕๖

๓. เป้าหมาย

เพื่อให้ปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ในปี ๒๕๕๖ บรรลุผล และต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปีที่ ๒ จึงให้กำหนดเป้าหมายของแผนจำแนกประเภทต่างได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๓.๑ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goal) กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ไว้ว่า

ควบคุมสถานการณ์ปัญหาเสพติดและสามารถลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหา ให้ได้อย่างเห็นผลชัดเจน เป็นรูปธรรม สังคมและชุมชนโดยรวมมีความปลอดภัยจากปัญหาเสพติด เมื่อเสร็จสิ้นแผน ในปี ๒๕๕๖ ในภาพรวมของประเทศ

๓.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ (Output) กำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณในภาพรวม เพื่อให้เห็นผลการดำเนินงานเชิงตัวเลขปริมาณทั่วประเทศ และเป็นเป้าหมายที่ปรากฏใน พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตาม โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

๓.๒.๑ ดำเนินการต่อหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ประมาณ ๘๔,๓๒๐ แห่ง

๓.๒.๒ ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดทุกระบบรวมกัน ๓๐๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๕๖ และเพิ่มเป้าหมายการติดตามผู้ผ่านการบำบัด ที่เข้ารับการบำบัดในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ รวมกัน ประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ

๓.๒.๓ สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่กลุ่มเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ในระดับชั้น ป.๕ และ ป.๖ ทั้งหมด ประมาณ ๑.๕ ล้านคนทั่วประเทศ

๓.๒.๔ เสริมสร้างการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับโรงเรียนและสถานศึกษาระดับขยายโอกาสขึ้นไป-ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๑,๔๔๐ โรงเรียน

๓.๒.๕ มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยง และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา รวมทั้ง มีแผน กิจกรรมควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง และแก้ไขพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและสามารถลดปัญหาดังกล่าวได้ในทุกอำเภอ

๓.๒.๖ มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ จนมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ๒,๐๐๐ แห่ง

๓.๒.๗ ปราบปรามผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ภายหลังการจับกุม โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน หรือใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ คดี

๓.๒.๘ ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินในคดียาเสพติดจากกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการ โดยมีปริมาณทรัพย์สิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๓ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์/ผลกระทบ (Outcome) ในภาพรวม ให้ความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงงานเชิงคุณภาพและเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยในปี ๒๕๕๖ กำหนดเป้าหมาย ดังนี้

๓.๓.๑ ปัญหาความไม่ปลอดภัยของสังคมและชุมชนอันเกิดจากภัยของยาเสพติดลดลง การดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๓.๓.๒ กำหนดเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ และเป้าหมายเชิงผลกระทบในทุกแผนงาน

๓.๔ เป้าหมายพื้นที่ (Area Base)

๓.๔.๑ ให้ทุกจังหวัดกำหนดเป้าหมายของแต่ละจังหวัด ให้สามารถควบคุมและลดปัญหายาเสพติดภายในจังหวัดให้ได้ ในปี ๒๕๕๖ เป็นเป้าหมายสำคัญเชิงผลลัพธ์ในระดับพื้นที่

๓.๔.๒ การกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นภาพรวมระดับประเทศ ให้แต่ละจังหวัดพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมในการกำหนดเป้าหมายของตน โดยคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุดที่จะควบคุมและลดปัญหาของจังหวัดเป็นสำคัญ

๔. มาตรการ แผนงานการดำเนินงาน

แผนงานที่ ๑ แผนการสร้างพลังสังคมและชุมชนเอาชนะยาเสพติด

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ กำหนดเป้าหมาย ๘๔,๓๒๐ หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นเป้าหมายหลัก โดยในจำนวนนี้ ให้ร้อยละ ๕๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชนมีความเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดเชิงคุณภาพ

๑.๒ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินทั้งหมด สามารถลดปัญหายาเสพติดได้อย่างมีคุณภาพตามแนวทางสันติวิธีของกองทุนแม่ มีศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดบูรณาการสู่เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเพิ่มเติมใหม่ในปี ๒๕๕๖ ได้อีก จังหวัดละไม่เกิน ๕๐ หมู่บ้าน/ชุมชนโดยยึดงานคุณภาพเป็นหลัก

๒. มาตรการดำเนินงาน

การสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด เป็นงานสำคัญที่ต้องมีความต่อเนื่อง ระยะเวลา และจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาอย่างมีคุณภาพ จึงจะส่งผลต่อความสำเร็จในการลดปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง การสร้างแนวป้องกันยาเสพติดภาคประชาชนจึงเป็นปัจจัยชี้ขาดที่สำคัญที่สุด และถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในปี ๒๕๕๖ โดยให้มีแนวทาง ดังนี้

๒.๑ ให้ ศพส.จ. และ ศพส.อ. ทบทวน ประเมินสถานการณ์ปัญหาและการดำเนินงานรายหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้ดำเนินการถึงขั้นตอนใดในปี ๒๕๕๕ ทั้งทางปริมาณและคุณภาพ เพื่อจะได้ดำเนินการต่อเนื่องในปี ๒๕๕๖ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ความสำคัญกับการประเมินปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ความเข้มแข็งของแกนนำชุมชน และความเข้มแข็งของชุมชนในทางคุณภาพ ทั้งนี้ ให้ประเมินผลแล้วเสร็จก่อนภายในไตรมาสที่ ๑ ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป หากพื้นที่ใด มีการประเมินก่อนหน้าแล้ว และสามารถใช้ประโยชน์ได้ ก็สามารถแสดงผลประเมินดังกล่าวได้ต่อ โดยให้นำผลการประเมินมาเป็นฐานพิจารณาเพื่อเสริมความเข้มแข็งของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๒ การดำเนินการต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๕ ในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้น เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ. นอกจากประเมินตาม ๒.๑ แล้ว ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนระบุสถานะและจำแนกตามกลุ่มประเภทตามความเหมาะสม ดังนี้

๒.๒.๑ ประเภทที่ ๑ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ระบุไม่มีปัญหายาเสพติด ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่ปรากฏในข้อมูลว่ามีปัญหายาเสพติดในปี ๒๕๕๕ โดยในขั้นต้น มีประมาณ ๑๘,๙๒๐ แห่ง ทั่วประเทศ

๒.๒.๒ ประเภทที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชนชายแดน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่อยู่ในตำบลทุกตำบลที่ติดกับชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทุกด้านที่เสี่ยงและมีปัญหาการนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศ ประมาณ ๓,๔๘๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ใน ๓๒๒ ตำบล

๒.๒.๓ ประเภทที่ ๓ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินตั้งแต่ปี ๒๕๔๗-ปัจจุบัน จำนวน ๑๒,๑๘๔ หมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งจะมีการเสนอรายชื่อที่จะเข้ารับพระราชทานใหม่

๒.๒.๔ ประเภทที่ ๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินการครบทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เสริมความเข้มแข็ง ในปี ๒๕๕๕ ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ปรากฏในรายงานของ ศพส. ว่าได้ดำเนินการตาม กระบวนการต่างๆ ในการเสริมสร้างชุมชนครบทุกขั้นตอนที่กำหนดแล้วในเชิงปริมาณ จากการรายงานถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ มีจำนวน ๔๘,๙๒๑ หมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๒.๕ ประเภทที่ ๕ หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาในระดับรุนแรงที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ยังมีสภาพปัญหาเสพติดในระดับที่รุนแรงหรือรุนแรงมาก เช่น มีผู้ค้า ผู้เสพยาในหมู่บ้าน/ชุมชนจำนวนมาก ต่อเนื่องมาหลายปี และยังไม่ยุติ สมควรต้องได้รับการแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง การหาหมู่บ้าน/ชุมชนประเภทนี้ ให้ ศพส.จ. ทุกจังหวัด และกลไกที่ระบุให้รับผิดชอบโดยเฉพาะ จะต้องค้นหาและกำหนดขึ้นมาเอง หรืออีกทางหนึ่ง สอ.ศพส. จะส่งข้อมูลไปให้ดำเนินการ ทั้งนี้ ความสำเร็จของการดำเนินงานต่อหมู่บ้าน/ชุมชน ประเภทนี้ จะส่งผลต่อการควบคุมและลดปัญหาเสพติดในจังหวัด ว่าจังหวัด สามารถควบคุมปัญหาเสพติดได้ แล้วหรือไม่

ทั้งนี้ สอ. ศพส. จะส่งข้อมูลจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนตามฐานข้อมูลที่มีอยู่แล้วส่วนหนึ่ง ให้กับ ศพส.จ. ในแต่ละจังหวัด ดำเนินการทบทวน ตรวจสอบให้ได้สถานะที่แท้จริง ก่อนที่จะวางแผนแก้ไขปัญหายอย่างตรงจุด

๒.๓ การสร้างความต่อเนื่องของการดำเนินงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อจากปี ๒๕๕๕ เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๓.๑ ต่อกุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๑ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหาเสพติด

๒.๓.๑.๑ ให้ดำรงสถานะ การไม่มีปัญหาเสพติดในพื้นที่เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจำกัดการขยายตัวของยาเสพติด ไม่ให้เข้าสู่พื้นที่เหล่านี้

๒.๓.๑.๒ ให้พัฒนาแกนนำในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่เหล่านี้ จำนวน ๑๐-๒๕ คน : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้สร้างไว้แล้ว ให้ทำหน้าที่เฝ้าระวัง ป้องกันมิให้เกิดปัญหาเสพติดขึ้นในพื้นที่ของตน โดย สอดส่อง ดูแล ป้องกันและมีช่องทางการแจ้งข้อมูลให้กับ ศพส.อ./ศพส.ช. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ หากมีสิ่ง บอกเหตุเกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหายทันที

๒.๓.๑.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจัดทำแผนการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓.๑.๔ ดำเนินการ รณรงค์ ป้องกันยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันกับคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ตระหนักต่อโทษพิษภัยของยาเสพติดที่อาจเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น ผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๒.๓.๑.๕ บูรณาการงานชุมชน แบบองค์รวม รอบด้าน ครบวงจร ในการแก้ปัญหา ยาเสพติดเพื่อให้มีพลังและยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ให้ ผอ.ศพส.อ./ผอ.ศพส.เขต ได้กำชับ สอบถามผู้นำที่เป็นทางการทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เหล่านี้ในทุกเดือนที่มีการประชุมในอำเภอ หรือเขต เพื่อเป็นการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๒ ต่อกุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ชายแดนทุกหมู่บ้านที่อยู่ในตำบล/เทศบาลชายแดน ทุกจังหวัดชายแดนรอบประเทศ ให้ดำเนินการ

๒.๓.๒.๑ ให้ถือว่า ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในตำบลและในเทศบาลที่ติดกับชายแดน เป็นพื้นที่ด่านหน้าของการสกัดกั้นยาเสพติดของประเทศ ที่จะต้องสร้างเป็นกำลังประชาชนร่วมกับกำลังของฝ่ายรัฐ สกัดกั้นยาเสพติดอย่างเข้มแข็งและจริงจัง ลด supply ยาเสพติดจากนอกประเทศ จึงให้ขยายพื้นที่สกัดกั้นจากหมู่บ้านชายแดนเป็นตำบลชายแดนพื้นที่สกัดกั้นยาเสพติด เพื่อสามารถใช้บริบทการปกครองระดับท้องถิ่นและตำบลมาสนับสนุนการดำเนินงาน

๒.๓.๒.๒ ให้ กอ.รมน.ภาคทุกภาค รับผิดชอบหลักในการระดมพลังชุมชน เสริมสร้างประสิทธิภาพชุมชนเข้มแข็งต่อสู้ปัญหาเสพติดตามแนวชายแดน โดยวางกรอบภารกิจการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการของ กอ.รมน.ให้ครอบคลุมพื้นที่ระดับตำบลชายแดนตามแผนทุกพื้นที่ที่สำคัญ ทั้งนี้ ในระยะก่อนเริ่มแผน ให้ กอ.รมน.ภาค /ส่วนแยก ร่วมกับ สอ. ศพส. ประเมินความเข้มแข็งและศักยภาพรายหมู่บ้านที่ดำเนินการในปี ๒๕๕๕ ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๓.๒.๓ ให้มีแผนปฏิบัติการในระดับหมู่บ้านและตำบลเป้าหมายทุกพื้นที่ชายแดน ให้บรรลุขั้นตอนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงคุณภาพและยั่งยืน โดยนำผลการประเมินมากำหนดกิจกรรมในแผนปฏิบัติการในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนตำบลหรือเทศบาลเป้าหมาย จะต้องมุ่งลดจำนวนผู้ค้า ผู้เสพอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๓.๒.๔ สร้างบทบาทกำลังประชาชนชายแดน ร่วมเฝ้าระวัง สกัดกั้นยาเสพติด ร่วมกับภาครัฐในทุกพื้นที่สำคัญ เพื่อป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และเป็นด่านหน้าในการสกัดกั้นยาเสพติดของประเทศ ให้มีการจัดตั้งกำลังประชาชนเป็นหมวด หมู่เพื่อปฏิบัติการกิจดังกล่าว และมีการฝึกทบทวน การสร้างความพร้อม และสนับสนุนปัจจัยดำเนินงานต่างๆ

๒.๓.๒.๕ ให้มีการประสานงานบูรณาการร่วมกันระหว่าง ศพส.อ.กับ กอ.รมน.ในพื้นที่ โดยให้ ศพส.อ.เป็นกลไกกลางประสานงานกับทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน และสนับสนุนให้การเสริมสร้างชุมชนชายแดนมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบูรณาการกลไกจัดตั้งของชุมชนที่อยู่ภายใต้บทบาทของฝ่ายปกครองในพื้นที่

๒.๓.๒.๖ บูรณาการการปฏิบัติระหว่างการจัดตั้งกำลังประชาชนในหมู่บ้าน/ชายแดน กำลังปฏิบัติการของฝ่ายรัฐตามแนวชายแดน รวมทั้ง การสกัดกั้นจุดตรวจ/ด่านตรวจเส้นทางคมนาคมชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของการลักลอบนำเข้ายาเสพติด โดยให้ทุกอำเภอชายแดนสามารถมีระบบปฏิบัติการ กลไกและบุคคลดังกล่าวอย่างชัดเจน ปฏิบัติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด มีการจัดทำเป็นแผน คำสั่งการปฏิบัติ รวมทั้งให้ กอ.รมน.ส่วนแยก และจังหวัดที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงผังการปฏิบัติการสกัดกั้นทั้งระบบตามอำเภอชายแดนที่รับผิดชอบ และมีการประเมินศักยภาพ

๒.๓.๓ ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๓ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

๒.๓.๓.๑ นำผลประเมินหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินรายหมู่บ้าน/ชุมชนที่กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดทำไว้เมื่อปี ๒๕๕๕ หรือที่อาจมีการจัดทำขึ้นใหม่ในบางพื้นที่ มากำหนดเป็นฐานตั้งต้นในการพัฒนาความเข้มแข็งของทุกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เข้มแข็งเพิ่มขึ้นกว่าระดับที่ประเมิน สำหรับในพื้นที่ กทม. ให้ประเมินหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินรายชุมชน ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑